

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 1. tone, za pol in četrtino, za pol in četrtino razmerno; za Ogrado 4 K 50 vin, za celo leto za Nemčijo stane u celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računa naročino z oziroma na visokost poštne. Naročino je platen naprej. Posamezne števne se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Stajerc

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primočno zniža.

Stev. 29.

V Ptiju v nedeljo dne 16. julija 1911.

XII. letnik.

skava

vitelne mla-
žnice, žitne
ke in grozje-
ence, vsake-
ste zrno se-
sluge, brane
za opiko, itd., naj-
mo-
vo vsak kmet
cele doma-
se separatori,
imam vedno
ir poželi; na
dogovorima,
lačnini pogoj
zastopnikov;
pošteni mo-

rastlin
a jetrah,
je edino
se v vseh
opravite-
či rak"
igrsko.
sleduje!

apoteka
569
ako lepo
v, večino-
ov; torej
zu mesta,
aslovom:
561

a!
ostelj!

boljših 2
80 h; belih
10 h; 1 kg.
h, silvan
uma (Dau-
lega 10 h;
franko).

ankinga, 1
blazinama,
vimi, sivimi,
same 20 E.
K, 16 K
izvjeti od
dovoljenja.
tz Nr. 716.

dobrem
esione, iste
alo lepo
od ugod-
Franz

576

Današnja številka ima zopet 2 strani pri-
ve in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Na delo!

Zmage pijani si domišljajo prvaški kleriki, da jim zdaj žitje cveti in da ni sile, ki jih vstavila. V resnicu pa pravzaprav niso nisar dosegli. Ničesar, ne v moralnem ne v faktem oziru. Njih politični boj je bil v protidružu z vsemi cerkevnimi in verskimi predpisi. Lepak korak, ki ga napravijo klerikaci na političnem polju našre, je korak nazaj v verskem svetu. Ako bi prišla katoliška vera res enkrat nevarnost, potem je gotovo, da bi morali politični duhovniki zato odgovornost prevzeti. Vera s farji gor, vera s farji dol! . . . Ali pustimo to, kar je danes že splošno priznano in kar priznajo celo papež ter visoki cerkevni duhovanstveniki, ki so nasprotniki političnega vognjenja duhovščine. Pustimo to, kajti kakor je med Nemci vsled politične gonje gotovih duhovnikov porodilo "proc-od-Rima"-gibanje, ko je tudi pri nas verska mladost posledica klerikalnega prodiranja. To nam priznava tudi mnogo pravih, starejših duhovnikov. In ljudstvo smo zahteva — "kancelparagrat" . . . Mi pravimo, da klerikalna stranka pri zadnjih državnoborških volitvah v moralnem oziru ni prav nisar pridobila. Njena zmaga je šla v kodo in veri in je stala mnogo poštenja, mnogo religioznega čuta, mnogo miru. Sicer pa tudi slavospevi in pijo navdušenje klerikalnih luter tudi v faktičnem oziru ni v temeljeno. Res pa namreč, da so bili na spodnjem Štajerskem in na slovenski klerikaci izvoljeni in da je na Koroškem klerikalni Grafenauer tudi še enkrat zmaga. Brez zadržka priznavamo, da so kleriki resno premagali papirnato "narodno stranko". Ali to vendar ni nič posebnega. "Narodna stranka" ni bila nikdar resna, ni imela ljudstvu nikdar zaslombe in veljave, je v po-

litičnem oziru hitela od napake do napake, v gospodarskem pa od poloma do poloma. "Narodna stranka" je bila le karikatura resnega protiklerikalnega dela in je napredni stvari več škodovala nego koristila. Nad tako stranko je seveda lahko "zmagati", posebno kjer imajo klerikaci celo armado političnih kaplavov na razpolago, ki jih mora ljudstvo plačati, ki pa vendar proti ljudstvu dela, in ker klerikaci z naravnost bogokletskim počenjanjem izrabljajo vse cerkvene uredbe v svoje strankarske namene . . .

Ali eno se ne da zatajiti: klerikaci so premagali "narodno stranko", niso pa premagali in ne bodejo premagali napredne, svobodne misli! Niti španska inkvizicija v temnem srednjem veku ni zadržala človeškega napredka in takrat so imeli grmade in vislice na razpolago, ti črni, jezični "človekoljubi", ki imajo le en cilj: nadvlado . . . Napredne misli ne bodejo križali in sežigali in premagali!

Res je pa tudi, da je danes na spodnjem Štajerskem in na spodnjem Koroškem edino "Štajercova" stranka in z njim združeno nemštvito nositelj napredne misli. Ako bi imeli slovenski narodniki le kolikaj zmisla za splošni razvitek, moralni bi biti nemštvu globoko hvaležni. Kajti kdo bi tajil, da je vse, kar je v Slovencih naprednega, plod nemške kulturne in nemškega dela. Zato ni čuda, da so n. pr. na Koroškem napredni Slovenci (seveda razven nekaterih kranjskih narodnjakov) popolnoma edini z Nemci in poznajo le enega sovražnika — klerikalizem. Na Koroškem ni nobene resne "narodne" stranke in vendar so vrli kmetje pri volitvah klerikalizem ob tla počili, da si je vsa rebra polomili . . . Na Štajerskem pa je celjska "narodna stranka" po receptu mladih študentov in naivnih advokatov Širila hujškarijo proti nemštvu, namesto da bi se potegovala za napredno misel.

Kaj to! Res je sicer, da v Spohliji s košom k maši zvonimo, na Dunaju pa imajo štefansturm. Ali kaj to! Makari naj imajo Dunajčanje pet najst štefansturmov, jaz imam štefane vina raje in sploh se naj Dunajčanje skrijejo, kajti — Brenčiča nimajo nobenega. Pač imajo Dunajčanje nekega Bielohlaweka, ki ima skoraj tako okrogli trebušček kakor štajerski fajmoštri. Bielohlawek tudi ni prijatelj knjig, kakor jaz ne. Pač pa ima pohane piške raje kakor stare krenbirštelce, kakor jaz. Ali tudi ta Bielohlawek je figura proti meni. Kajti jaz, Miha, sem naslednik hofrata in bom popravljen, kar je hofrat zagrešil. Poleg tega je bil Bielohlawek sicer cugsfirer pri dragonerjih; ali jaz sem bil korporal pri pšeljarjih; in pšeljarji so več kot vsi drugi soldati . . .

Torej, ljubi moj Tebničmar, ko sem se na Dunaj pripeljal, je vlak začvijgal; mislim, da od samega veselja, kjer sem se jaz z njim peljal. Na panhofu sem videl celo vrsto mož z rdečimi kapami; mislil sem, da so to sami štacionšefi, pa ni res. To so namreč dinstmani. Ako mu daš par soldov, ti nese uro v ferzungsungo. Vbogajo ti dinstmani, da je veselje, in

In zato je "narodna stranka" v par letih poginila . . .

"Štajercova" stranka je danes edina nositeljica napredne ideje v slovenskih pokrajinalah. Te naloge smo si svesti in jo prevzamemo. V zadnjih državnoborskih volitvah je naša stranka mnogo pridobila. Premisliti treba, da smo odvzeli le v 24. volilnem okraju klerikalcem okroglo 1500 glasov. Pa ne samo to! Ljudstvo je v zadnjih volitvah nezmožnost "narodne stranke" izpoznašo. Vsled tega prihajajo zdaj tudi pristaši "narodne stranke" v velikem številu k nami nazaj. Izpozali so nevarnost klerikalizma, izpoznaši pa tudi, da je v našem taboru edino morec proti klerikalizmu nastopaj.

Na delo torej, vrali "Štajercanci"! Na delo vi vsi, ki pozdravljate napredno misel! Na delo, da nam zasiye dan zmage!

641 Težka glava in glavobol, omotica in šumenje po ušesih so pojavi, ki se najčešče pojavljajo vsed težkoč pri prebavi. 1/2 kozarca naravne Franc Jože Fove grenčice odstranjuje hitro in brez bolečin vzroke želodčnih nereditosti in povzroči s tem izdaten odvod valovanja. „Franc Jožefova voda“, piše profesor pl. Bahl v Monakovem, „vpliva naglo in se povsod hvalno omenja kot prijeto okusna“.

Politični pregled.

Državni zbor stopi torej 17. t. m. skupaj in bode bržkone do 5. avgusta zboroval. Novi ministerski predsednik bode skušal izpeljati svoj delavni program. V zmislu tega delavnega programa se bode državni zbor najprve konstituiral, potem pa z bančnim zakonom ter s prvim čitanjem vojaških reformnih postav pečal. Nekateri stranke hočejo prejšnega ministerskega predsednika Bienertha obtožiti, češ da je vprabljal § 14. Seveda taka demonstracija nima praktičnega pomena. Politični položaj je v

spucane čevlje imajo kakor mi poslanci. Naš dohtar Korošec so poklicali enega dinstmana k sebi in so mu dali svoj knferček. Kako se je poklonil, kako je bil pohoven pred našim dohtarjem Korošcem. Jaz se dinstmana niti navoroviti nisem upal, Korošec so mu pa kar zapovedali. Ej, ej, naš dohtar Korošec, to so gospod, Bog jim daj dolgo življenje in po smrti mrzlo — holt prdon, tega pa ne sem reči. Najprve sem hotel na panhofu en kolesel vzeti; pa se mi je zdelo pregmen. Mislil sem si: dozdaj sem imel doma žrebca in sem mu jerbas nastavljal, kadar je figura drukal; zdaj pa sem poslanec in se s konjem niti peljati nočem. Zato sem šel hajd v tramvaj. Prijatelj, to ti je vrag! Nobenega konja nimajo vpreženega, pa tudi nobeden ne poriva, pa gre le naprej; kar nekaj zašranfa pa nekaj zašumi pa gremo naprej. Gospod od tramvaja so prišli k meni pa so hoteli groš za karto. Seveda nisem hotel placati, kjer sem poslanec. Poslanec dela postave, ne pa groše. Ali gospod od tramvaja so reklami "einsperren" in potem sem hotel gihati; pa ni šlo, groš sem moral plačati. Zato so bili pa gospod od tramvaja